

OM BELGISKE ANER FØR 1600

I Danmark blev det fra 1645 påbudt sognepræsterne at føre kirkebøger, der indeholdt oplysninger om personfødsler/dåb, -trolovelser/vielser og -begravelser.

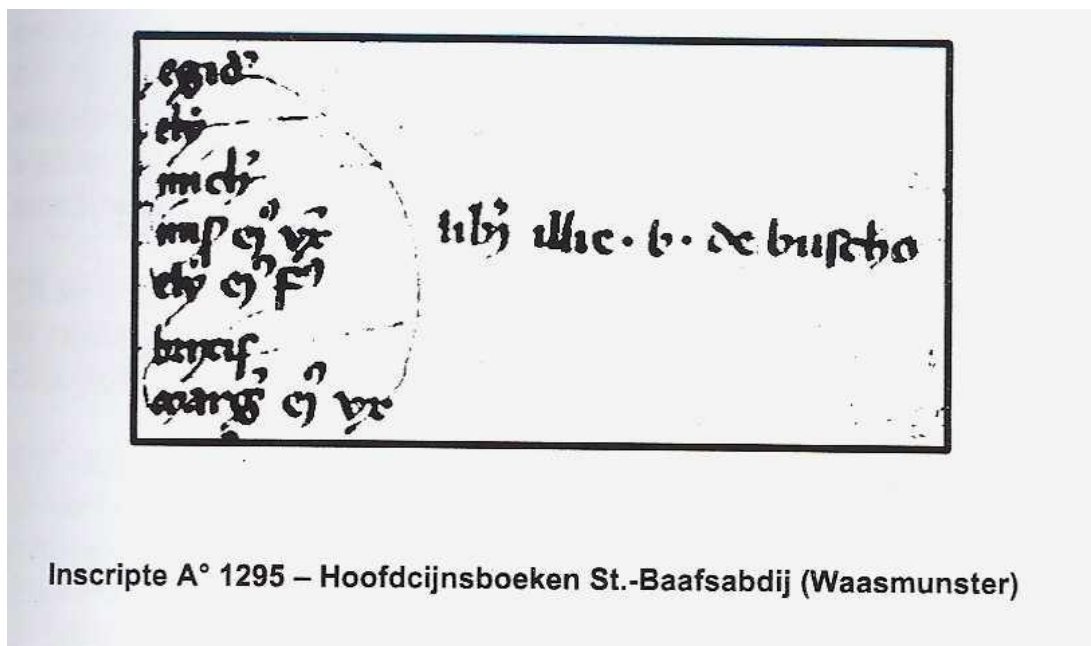
Det skete i Belgien allerede omkring 1590. Kirkebøgerne blev der ført på latin.

I Het Land van Waas var de fleste mennesker dengang landbrugere. Den vigtigste kilde til oplysning om aner født før 1590 i Het Land van Waas er de såkaldte "Hoofdcijnsboeken", hoved-afgiftsbøger. Afgifterne erstattede pligten til at udføre manuelt arbejde og stille hest med vogn til rådighed for den lokale lensherre.

Den lokale lensherre var i det aktuelle område abbedier. Hoved-afgiftsbøgerne blev ført af de abbedier, der havde jordejendomme i området.

Et af disse abbedier var St.-Baafsabbediet i Gent. Her begyndte man at føre "Hoofdcijnsboeken" omkring 1300, og det fortsatte man med indtil den franske revolution omkring 1800. Øvrige abbedier, der havde ejendomme i området var Benediktinerabbediet i Lobbes, Roosenberg-abbediet i Waasmunster og Baudeloabbediet i Klein-Sinaai.

Uddrag af "Hoofdcijnsboeken" fra 1295:

Teksten til højre lyder: "brycis b. de buscho",
hvilket betyder: "Brycis, søn af Boidin van den Bussche".

Hoved-afgiften var en afgift per hoved i hver familie, omfattende forældre og børn. Afgiften fulgte den kvindelige linie i familien. Sønnerne blev således kun afgiftspligtige som voksne, hvis de giftede sig.

Hoved-afgiftsbøgerne giver oplysninger som de enkelte familie-medlemmers navne, hvem husmoderen er gift med, hvem døtrene bliver gift med, m.m., men de indeholder sjældent nøjagtige årstal. De indeholder heller ikke oplysninger om personernes alder.

Ud af bøgerne kan man derfor ret nøjagtigt opstille en aneliste primært på mødrene side, men man kan ikke give nøjagtige oplysninger om fødsels-, vielses- og begravelsesdatoer. I nogle tilfælde kan man i stedet for en dato med en vis sikkerhed angive et åremål. Samler man bøgernes oplysninger om en familie og dens aner sammen over en længere periode, har man mulighed for ud fra viden om fra hvilken alder dels kvinderne og dels mændene indgik ægteskab, hvornår kvinderne ikke mere var i den fødedygtige alder, m.m., beregne et årstal for især det formodede første barns fødsel.

Uddrag af "Hoofdcijnsboeken" fra 1462:

Inscriptie A° 1462 – Hoofdcijnsboeken St.- Baafsabdij (Waasmunster)

**Teksten til højre lyder: "elys ux brixij de bossche",
hvilket betyder: "Elysabeth, hustru til van Brixius, men født van den Bossche".**

Kilde:

Bogen "Geschiedenis van de BRYSSINCK-stam",
skrevet af Roger Bryssinck, udgivet i 2003.